

Naturrisikoutvalget

Kommunal Landspensjonskasse
Gjensidig forsikringsselskap
Org.nr.: 938 708 606 Foretaksregisteret
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
Tlf.: 55 54 85 00
www.klp.no

Oslo 24.03.2023

Innspill til naturrisikoutvalget

Viser til naturrisikoutvalgets invitasjon til å komme med innspill til de spørsmål utvalget har stilt. KLP støtter og setter pris på denne muligheten, og ønsker med dette å komme med våre innspill til naturrisikoutvalget.

KLP støtter opp om den nye naturavtalen og vil jobbe for å sette nye naturmål i tråd med avtalen om å oppnå netto-positiv påvirkning på natur. Vi ser det som et ansvar å bidra til å stanse naturkrisen, samtidig som tap av natur og biologisk mangfold kan utgjøre en finansiell risiko for KLP som vi må håndtere.

Hvordan norske aktører ser på naturrisiko i dag

1. *Når og hvordan opplever dere naturrisiko som vesentlig for deres virksomhet? Hva er mest vesentlig, avhengighet av natur, påvirkning på natur eller andre forhold?*

KLPs største påvirkning på og avhengighet av naturen er gjennom våre investeringer, og det er gjennom våre investeringer vi først og fremst er eksponert for naturrisiko. KLP har en bredt sammensatt portefølje med eksponering mot alle sektorer i økonomien, og over hele verden. I den grad tap av natur og biologisk mangfold har en effekt på den globale økonomien eller selskapene i porteføljen, vil det også påvirke KLP.

Som en del av en et samarbeidsprosjekt med TNFD har en ekstern part gjennomført en analyse av naturrisiko i KLPs børsnoterte investeringsportefølje, hvor de blant annet har kartlagt avhengighet og påvirkning ved bruk av ENCORE-verktøyet. Slike analyser er usikre, men er en god start for å øke forståelsen og utvikle mer robuste analysemodeller. Analysen viser at påvirkning på naturen i KLPs portefølje er mer vesentlig enn avhengighet av naturen. Analysen er ikke fullt ut dekkende, men stemmer overens med KLPs oppfatning om at fokuset nå bør være på å redusere den negative påvirkningen på naturen. Dette gjør vi blant annet gjennom vår eierskapsutøvelse, basert på vårt [forventningsdokument](#) for klima og natur som uttrykker tydelige forventninger til selskaper vi har investert i.

(Kvantifisering av) naturrisiko er fortsatt et umodent tema, men vi har allerede kunnskap nok og verktøy til å kunne jobbe aktivt med å redusere påvirkning på naturen. Dette er også det viktigste grepet for å redusere fremtidig naturrisiko. KLP vil prioritere de sektorene med største negativ påvirkning på natur og biologisk mangfold i vårt arbeid med naturrisiko. For KLP er det også viktig å jobbe med selskapene i porteføljen slik at de øker sin bevissthet og kompetanse om naturrisiko, slik at de er i stand til å vurdere og håndtere denne på en god måte.

2. *På hvilke måter kan deres virksomhet bli påvirket av endringer i naturen og ressursgrunnlaget i Norge eller i andre land? Hva er mest vesentlig, kobling direkte til egen virksomhet eller indirekte via verdikjeder?*

KLP blir først og fremst påvirket av endringer i naturen indirekte gjennom våre investeringer. En bredt diversifisert portefølje innebærer at KLP indirekte er eksponert for de fleste former for naturrisiko, både fysisk risiko og overgangsrisiko. Dette gjør det utfordrende å fullt kartlegge og måle hvordan dette vil treffe KLP.

En form for risiko som er særlig viktig for KLP som investor er den systemiske naturrisikoen – hva skjer med samfunnet og økonomien dersom vi får en økosystemkollaps? Dette vil trolig påvirke selskaper og kapitalmarkeder, og få store finansielle konsekvenser. Denne formen for risiko er i dag vanskelig å estimere eller kvantifisere.

3. *På hvilke områder bør deres virksomhet være forberedt på å møte endringer i myndighetenes regelverk? Hva med andre rammevilkår, inkludert markedsforhold, teknologi og holdningsendringer?*

Den største driveren for tap av natur er arealendringer og overhøsting av naturressursene. Dette må først og fremst håndteres gjennom myndigheters arealplanlegging, ressursforvaltning og oppfølging av lover og regler. **Effektiv regulering sikrer like spilleregler for alle aktører og senker både samfunnets og enkeltaktørers kostnader og risiko ved tilpasning.** Krav til rapportering og mer eller mindre frivillig prioritering av påvirkning og risiko må ikke bli en sovepute for myndigheters ansvar for direkte regulering.

Overgangen til en sirkulær økonomi er avgjørende for å stanse naturkrisen, og **KLP ønsker regulering som bidrar til å stimulere til økt gjenbruk og resirkulering, og etablering av nye verdikjeder for dette.** Videre anser KLP det som trolig at fokus på natur og biologisk mangfold også kan føre til endret etterspørsel etter visse varer og produkter, eller at det vil stilles andre krav og forventninger til hvordan disse fremstilles. Det vil også komme ny teknologi og nye løsninger som både kan utgjøre en risiko for selskaper, men ikke minst et mulighetsrom for å være med å drive frem utviklingen. Omdømmerisikoen kan også være vesentlig.

Det kommer en rekke nye regelverk for bærekraftsrapportering som vil gjelde både KLP og mange selskaper vi er investert i. Vi er grunnleggende positive til slik regulering, fordi vi tror rapporteringskravene vil bidra til standardisering av måling og rapportering, mer data av bedre kvalitet og følgelig økt innsikt i og bedre håndtering av naturrisiko. **Et viktig punkt under dette er å sørge for at reguleringene ikke kun fører til økt rapportering, men også bidrar til å forbedre måten næringslivet jobber med natur og biologisk mangfold på.**

Hvordan vurderer og håndterer norske aktører naturrisiko

4. *Håndterer deres virksomhet naturrisiko i dag? Er dette i så fall formalisert eller håndteres det på annet vis? Hvordan er det i så fall koblet til klimarisiko og andre former for bærekraftsrisiko?*

KLP har lenge vurdert naturpåvirkning som en del av vår due-diligence, særlig i forbindelse med infrastrukturinvesteringer, og hatt natur som et tema for vår eierskapsutøvelse i utvalgte sektorer. KLP har, i likhet med de fleste andre selskaper, først og fremst jobbet med natur fra et ansvarsperspektiv, og ikke et risikoperspektiv. Naturrisiko i et systemisk perspektiv og på porteføljenivå er et komplekst og umodent analysefelt, og KLP vil jobbe for å få på plass en systematisk tilnærming til naturrisiko.

KLP har jobbet systematisk med klimarisiko over flere år, og det er et nyttig fundament for hvordan vi vil arbeide med naturrisiko. Vi vil bruke erfaringene fra arbeidet med klimarisiko for å strukturere naturrisiko-arbeidet, og vil bruke anbefalingene fra *Taskforce for Nature-Related Financial Disclosures* (TNFD) for å strukturere vår rapportering. I likhet med klimarisiko og annen bærekraftsrisiko ønsker KLP at naturrisiko skal styres etter ordinær rollefordeling og etablerte strategi- og risikostyringsprosesser. Videre vil KLP jobbe for å integrere arbeidet med klima og natur slik at dette er integrerte, og ikke sidestilte prosesser.

5. *Hva slags styringsverktøy og datagrunnlag trenger dere for å vurdere naturrisiko bedre enn i dag? Hva kan myndighetene gjøre for å sette dere bedre i stand til å vurdere naturrisiko?*

KLP er glade for at TNFD kommer med sitt rammeverk, som vil gi et standardisert rammeverk for hvordan selskaper skal vurdere og rapportere om naturrisiko. En utfordring for KLP, som en bredt diversifisert investor, er at det vil være ulike aspekter som er vesentlige for selskapene i vår portefølje, avhengig av hvilken påvirkning og/eller avhengighet de har av natur. I motsetning til klima, hvor CO₂-utslipp fungerer som en felles måleindikator uavhengig av hvor i verden man befinner seg, finnes det ikke noe tilsvarende for natur. KLP

vurderer derfor i hvilken grad vi må benytte ulike indikatorer for å måle risiko i ulike sektorer og geografier. Dette er en stor og utfordrende jobb, som gjør det mer komplekst å vurdere og kvantifisere naturrisiko.

Rammeverket fra TNFD vil ikke løse alle utfordringer, men vil være et godt utgangspunkt for å komme i gang med vurdering og rapportering. Det er fortsatt en vei å gå før vi på en god og sikker måte kan forsøke å kvantifisere den finansielle risikoen som KLP kan være eksponert for. En av utfordringene er manglende dekningsgrad på lokasjonsspesifikk data fra selskaper og detaljert data om deres aktiviteter og forretningsprosesser. Siden naturrisiko i større grad en klimarisiko er lokasjonsbestemt er slik data viktig for å kunne gjennomføre gode analyser.

Norske myndigheter kan bidra med rask implementering av regelverk fra blant annet EU, som gir KLP som investor tilgang på data fra selskapene vi er investert i. Videre bør det komme anbefalinger om å rapportere om naturrisiko, i likhet med klimarisiko. På data-siden kan myndighetene også bidra, blant annet ved å **sørge for bedre kartlegging og data om norsk natur og biologisk mangfold**, som dessverre fortsatt er svært mangelfullt. Det er også et stort behov for gode metoder for å verdsette naturen, slik at vi kan få en «pris» på natur. Dette er nødvendig for å kunne inkludere naturpåvirkning som en kostnad i vurdering av prosjekter.

Som en konsekvens av naturavtalen forventer vi at et viktig punkt for næringslivet å arbeide videre med er prinsippet om arealnøytralitet. Det vil være nyttig å utarbeide naturregnskap/arealregnskap for hvordan konkrete prosjekter beslaglegger natur og påvirker nærområdene og biologisk mangfold. **Myndighetene bør være en pådriver og tilrettelegger for dette**. Myndighetene kan også legge til rette for å teste ut ulike pilotprosjekter/rammeverk for hvordan kompensering og restaurering av natur kan gjøres i praksis.

Det er flere pågående initiativer knyttet til natur og naturrisiko, og KLP mener det er viktig at det ikke settes opp nye initiativer, rammeverk eller standarder som ikke tilfører noe nytt. Som et eksempel vil TNFD komme med et detaljert rammeverk for hvordan selskaper kan vurdere naturrisiko, og eventuelle andre rammeverk eller metodikker bør tilføre noe utover hva som kommer fra TNFD, for eksempel knyttet til særnorske forhold eller med et sektorfokus.

6. *Hva slags dilemmaer møter dere i beslutninger som berører natur og naturrisiko?*

Samfunnet står overfor mange avveininger mellom verdiskaping og utvikling som krever ressurser og arealer, og å stoppe tapet av natur. Eksempler er utbygging av fornybar energi og gruvedrift til lands og havs og bolig- og hytteutbygging. Gode og balanserte avveininger er avgjørende for at vi skal lykkes med å løse klima- og naturkrisen. **Derfor er det viktig at hvert lands nasjonale myndighet legger til rette for gode konsesjonsprosesser som i tilstrekkelig grad vurderer og hensyntar de ulike perspektivene**. Dette er viktig i et norsk perspektiv, men som internasjonal investor er vi også opptatte av at man internasjonalt for at alle land skal oppfylle internasjonale standarder.

7. *Hvilke planer har dere om å ta mer hensyn til naturrisiko? I så fall, hvordan og hvorfor?*

KLP vil videreutvikle sitt arbeid med naturrisiko. Å forstå naturrisiko er avgjørende for at KLP skal kunne ta vår del av ansvaret til å løse naturkrisen, og samtidig håndtere den risikoen tap av natur og mangfold utgjør slik at det ikke går utover pensjonspengene vi forvalter. Vi vil fortsette å utforske analysemetoder, og vi vil følge opp våre eierforventninger til selskaper knyttet til natur og biologisk mangfold og jobbe for å påvirke selskaper til å drive på naturens premisser.

Med vennlig hilsen
For Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap

Heidi Finskas
Direktør samfunnsansvar